

5. tematický okruh: Nota choralis

5.1 Teorie noty choralis

(Vymezení pojmu „nota choralis“ – terminologie Petera Wagnera [*Neumenschrift im späteren Mittelalter*], Bruno Stäbleina [*Die Neumen Epoche I, II, III*] a Josefa Huttera - linka, osnova a klíč jako konstituující prvky noty choralis – tři typy notových osnov – klíče a jejich typy - terminologie: *neumae usuales* – *neumae irregulares* – *neumae regulares* – *neumae musicae* – grafická proměna neumových znaků a její příčiny – typy přepisu chorální notace)

5.2. Typologie noty choralis I (Románská kvadrata a její vývojové fáze)

(neumový systém virgální, jacentní a punktální - jejich vývoj k notaci kvadrátní)

5.3 Typologie noty choralis II (Německá gotika a její vývojové fáze)

(neumový systém virgální a jacentní - jejich vývoj k notaci gotické, *Hufnagelschrift*)

5.4 Typologie noty choralis III (Notační systémy chorály v českých zemích-česká rombika)

(větev virgální s odnožemi gotickou a románskou – větev jacentní přecházející do notace rombické, rombická notace: systém znaků a frazeologie – *conjunctae* – *fusae* – *compositae* – terminologická reflexe frazeologických změn téhož notačního znaku)

5.4.1 Vývojová problematika

5.4.2 Systematika české rombiky

5.5 Technika přepisu chorální notace

Terminologie:

Nota choralis, *diastematizace*, *osnova spatiová*, *osnova chordální*, *osnova linková*, *osnova guidonská*, *klíč*, *klíče sylabické*, *klíče alfabeticke*, *klíče grafické*, *klíče koloristické*, *custos*, *césura*, *neumae usuales*, *neumae irregulares*, *neumae regulares*, *neumae musicae*, *nota simplex* (*notae simplices*), *nota currens* (*notae currentes*), *nota inclinata* (*notae inclinatae*), *románská kvadrata*, *punctum quadratum*, *punctum inclinatum*, *Hufnagelschrift*, *notace gotická*, *rombika*, *strophicus*, *conjunctae*, *fusae*, *compositae*, *podatus praebipunctis*, *podatus subbipunctis*, *podatus cumbipunctis*, *notace virgální*, *notace punktální*, *Hufnagelschrift*, *Antifonář sedlecký*, *Antifonář královny Elišky Rejčky*, *Agenda Tobiášova*, *notace jacentní*, *Svatovítské tropárium*, *Trnavský rukopis*

Literatura:

Hutter, Josef: *Česká notace – Nota choralis*, FF UK, Praha, 1930

Orel, Dobroslav: *Rukověť chorálu římského*, Hradec Králové 1899

Rybarič, Richard: *Vývoj evropského notopisu*, Opus, Bratislava, 1982

Mužik, František: *Die Tyrnauer Handschrift*, in: AUC, Philosophica et historica 2, Universita Karlova, Praha 1965, s. 5 – 44

Úvod do kritiky hudebního zápisu, Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 3, Universita Karlova, Praha 1961

Stäblein, Bruno: *Schriftbild der einstimmigen Musik*. Musikgeschichte in Bildern, Bd. III, Lieferung 4, Leipzig 1975

Guido z Arezza: *Regulae musicae rhythmicae* (GS II, 30n.)

Venhoda, Miroslav: *Úvod do studia gregoriánského chorálu*, Vyšehrad, Praha, 1946

Wagner, Peter: *Einführung in die gregorianischen Melodien*, 2.sv.: *Neumenkunde* Leipzig 1912